

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. **All questions are compulsory with internal option.**
 2. **All questions carry 15 marks each.**
 3. **Working notes** from a part of the answer and have to be **solved immediately** after the question and not on the **last page** of the **answer sheet**.

1. P & T Co. provides you data pertaining to Machine Q and Machine R. **15**
Calculate :

- (a) Average rate of return,
- (b) Pay-back period
- (c) Net present value using a discount rate of 8% from the following information :

Particulars	Machine Q	Machine R
Cost (₹)	10,00,000	12,00,000
Life	5 years	5 years
Tax Rate	35%	35%

Profits after depreciation but before Tax

Year	P.V. Factor	Machine Q (₹)	Machine R (₹)
1	0.926	1,20,000	1,50,000
2	0.857	90,000	1,20,000
3	0.794	1,10,000	1,30,000
4	0.735	80,000	1,10,000
5	0.681	80,000	1,00,000

OR

1. A) What is Capital Budgeting? Explain its importance. **7.5**
B) Explain the difficulties faced in capital expenditure decisions. **7.5**
2. A Company manufactured and sold 120 mobile phones in the year 2010. The production cost per unit was as under : **15**

Particulars	₹
Material	5,000
Labour	1,800
Overheads	1,200
Total Cost	8,000
Profit	2,000
Selling Price	10,000

Other Information :

- a) Raw materials remain in stock for half month before issued to production.
- b) Finished goods will remain in go-down for one month before sale.
- c) All sales will be on credit and credit allowed to customers will be as follows: 60% of sales credit period 3 months and 40% of sales credit period 1 month.
- d) 60% of raw materials requirements will be imported from the suppliers by making 3 months advance payments.

- e) Wages and overheads are paid one month in arrears.
- f) Materials will be in process on an average for half month.
- g) Cash in hand and with bank should always be ₹ 50,000.

You are required to forecast working capital requirements of the company.

OR

- 2. A) Explain Working Capital Cycle. **7.5**
- B) Discuss in brief the factors influencing working capital requirements. **7.5**

- 3. Prepare Cash Budget of Sushma Ltd. for 3 months commencing from April with the help of following information : **15**

Month	Sales (₹)	Purchases (₹)	Wages (₹)
March	2,00,000	62,500	Nil
April	75,000	80,000	20,000
May	1,00,000	80,000	20,000
June	1,00,000	1,20,000	25,000
July	4,00,000	1,00,000	25,000

- a) Cash sales are 25% of total sales.
- b) 70% of credit sales are collected in the same month and balance 30% in the following month.
- c) Payment for purchases is made 40% in the same month and balance 60% in the following month.
- d) Interest @6% on debentures of ₹50,000 is paid in the month of June.
- e) Salary of ₹1,000 per month.
- f) Dividend received in the month of May ₹5,500.
- g) Cash Balance as on 31st March is ₹50,000.

OR

- 3. A) What is accounts receivable? Explain the different types of costs associated with accounts receivable. **7.5**
- B) Discuss the different ways of improving cash flows? **7.5**

- 4. Piu Ltd. has the following data for the coming year : **15**
 Sales (20,000 units) @ ₹10 each
 Variable cost is ₹80,000
 Fixed cost is ₹1,00,000
 Find out P/V ratio, Breakeven point in ₹ and units, margin of safety.
 Also find the profit when sales is ₹5,00,000. What will be the amount of sales required to earn a profit of ₹75,000?

OR

- 4. A) What is Cost Accounting? Explain the benefits of Cost Accounting? **7.5**
- B) Explain the classification of Overheads. **7.5**

5. A) Choose the correct alternative :

5

- 1) Using of the same costing principles by several undertakings is called as _____ costing.
 - a) Process costing
 - b) Job costing
 - c) Farm costing
 - d) Uniform costing

- 2) While calculating working capital, finished goods are to be valued at _____.
 - a) Sales
 - b) Total Cost
 - c) Cost of Goods sold
 - d) Both (b) and (c)

- 3) Which factor is given utmost importance under payback period method?
 - a) Liquidity
 - b) Flexibility
 - c) Time value of money
 - d) None of these

- 4) _____ means no profit no loss.
 - a) Break Even Point
 - b) Margin of Safety
 - c) Angle of Incidence
 - d) All of the above

- 5) If the conversion period is arrived at as 10, it means _____.
 - a) It takes 10 days to covert raw materials to finished goods
 - b) 20 days cost of production is held on an average as work in progress
 - c) Raw materials which can be consumed in 10 days are held in work in progress
 - d) None of the above

B) State whether the following statements are True or False :

5

- 1) Direct materials plus direct labour plus direct expenses is equal to works cost.
- 2) Salesmen's commission is a fixed cost.
- 3) If we pay creditors late, we require more working capital.
- 4) Capital expenditure benefits accrue only in the current period.
- 5) Depreciation on delivery van is a factory overhead.

C) Match the following :

5

A		B	
1)	Capital Budgeting	a)	Angle of Incidence
2)	Receivables Management	b)	Telephone Charges
3)	Profit area in Breakeven analysis	c)	Collection of receivables
4)	End point of Working Capital Cycle	d)	Credit Sales
5)	Office and administration overheads	e)	Capital Investment Decisions
		f)	Working Capital
		g)	Salesman's Commission

(मराठी रुपांतर)

(वेळ : २^१/_२ तास)

(गुण : ७५)

- सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य असून प्रत्येकाला अंतर्गत पर्याय आहेत. सर्व प्रश्नांना १५ गुण आहेत.
२. मुळ इंग्रजी भाषेतील प्रश्न प्रमाण मानावेत.

१. यंत्र क्यू व यंत्र आर संबंधी माहिती पी व टी कंपनीने दिलेली आहे. खालील माहितीवरून सरासरी १५ परतावा दर, परतफेड कालावधी व निव्वळ वर्तमान मूल्य ८% सूट दर याचा वापर करून काढा.

तपशील	यंत्र क्यू	यंत्र आर
किंमत	१०,००,०००	१२,००,०००
कालावधी / आयुष्य	५ वर्षे	५ वर्षे
करदर	३५%	३५%

घसान्यानंतरचा परंतु कराअगोदरचा नफा

वर्ष	वर्तमानमूल्य घटक	यंत्र क्यू (₹)	यंत्र आर (₹)
१	०.९२६	१,२०,०००	१,५०,०००
२	०.८५७	९०,०००	१,२०,०००
३	०.७९४	१,१०,०००	१,३०,०००
४	०.७३५	८०,०००	१,१०,०००
५	०.६८१	८०,०००	१,००,०००

किंवा

१. अ) भांडवली अंदाजपत्रक म्हणजे काय? त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा. ७.५
- ब) भांडवली खर्चाचे निर्णय घेण्यात कोणकोणत्या अडचणी येतात ते स्पष्ट करा. ७.५
२. २०१० या वर्षात कंपनीने १२० मोबाईल फोनचे उत्पादन व विक्री केली. प्रति नग उत्पादन खर्च १५ खालीलप्रमाणे आहे.

तपशील	₹
माल	५,०००
मजुरी	१,८००
खर्च	१,२००
एकूण परिव्यय	८,०००
नफा	२,०००
विक्री किंमत	१०,०००

इतर माहिती :

- अ) उत्पादनास पाठवण्यापूर्वी कच्चा माल अर्धा महिना साठ्यात राहतो.
 ब) तयार माल विक्रीपूर्वी १ महिना गोदामात राहतो.
 क) सर्व विक्री उधारीवर केली जाते. गिन्हाईकांना खालीलप्रमाणे उधार कालावधी दिला जातो :
 ६०% विक्री - ३ महिने उधार कालावधी,
 ४०% विक्री - १ महिना उधार कालावधी
 ड) ६०% कच्चा मालाची पुरवठादारांकडून आयात केली जाते व त्यांना ३ महिने आगाऊ पैसे दिले जातात.
 इ) मजुरी व खर्च १ महिन्याच्या अवधीने दिले जातात.
 फ) माल सरासरी अर्धा महिना प्रक्रियेत राहतो.
 ग) हातातील व बँकेतील रोख कायम ₹५०,००० असावी.

किंवा

२. अ) खेळत्या भांडवलाचे चक्र स्पष्ट करा. ७.५
 ब) खेळत्या भांडवलाच्या गरजेवर प्रभाव टाकणारे घटक थोडक्यात स्पष्ट करा. ७.५
३. सुषमा लिमिटेड कंपनीसाठी एप्रिलपासून सुरु होणाऱ्या तीन महिन्यांसाठी रोखीचे अंदाजपत्रक बनवा : १५

महिना	विक्री (₹)	खरेदी (₹)	मजुरी (₹)
मार्च	२,००,०००	६२,५००	---
एप्रिल	७५,०००	८०,०००	२०,०००
मे	१,००,०००	८०,०००	२०,०००
जून	१,००,०००	१,२०,०००	२५,०००
जुलै	४,००,०००	१,००,०००	२५,०००

- अ) एकूण विक्रीच्या २५% विक्री रोखीवर केली जाते.
 ब) उधारीच्या विक्रीचे ७०% पैसे त्याच महिन्यात तर उर्वरीत ३०% पुढील महिन्यात गोळा केले जातात.
 क) ४०% खरेदीचे पैसे त्याच महिन्यात तर उर्वरीत ६०% पुढील महिन्यात दिले जातात.
 ड) ₹५०,००० च्या कर्जरोख्यांवर ६% दराने व्याज जून महिन्यात दिले.
 इ) वेतन दरमहा ₹१,००० आहे.
 फ) मे महिन्यात ₹५,५०० चा लाभांश मिळाला.
 ग) ३१ मार्च रोजी रोख शिल्लक ₹५०,००० आहे.

किंवा

३. अ) प्राप्तीखाती म्हणजे काय? प्राप्तीच्या खात्यांशी संबंधीत विविध परिव्यय स्पष्ट करा. ७.५
 ब) रोख प्रवाह सुधारण्याचे विविध मार्ग स्पष्ट करा. ७.५

४. पियु लिमिटेडची येत्या वर्षाची खालील माहिती दिली आहे. १५
 विक्री (२०,००० नग) ₹१० प्रत्येकी
 चल परिव्यय ₹८०,०००
 स्थिर परिव्यय ₹१,००,०००
 नफा आकारमान गुणोत्तर, ना नफा ना तोटा बिंदू (₹ व नगांमध्ये) व सुरक्षिततेची कड काढा.
 ₹५,००,००० विक्री असताना होणारा नफा काढा.
 ₹७५,००० नफा मिळवण्यासाठीची विक्री काढा.

किंवा

४. अ) परिव्यय लेखा (Cost Accounting) म्हणजे काय? परिव्यय लेखाचे फायदे स्पष्ट करा. ७.५
 ब) खर्चाचे वर्गीकरण स्पष्ट करा. ७.५

५. अ) योग्य पर्याय निवडा : ५

१) विविध उपक्रम समान परिव्यय तत्वांचा वापर करतात त्यास _____ म्हणतात.

- अ) प्रक्रिया परिव्यय
 ब) कामाचा परिव्यय
 क) शेतीचा परिव्यय
 ड) समान / एकसारखा परिव्यय

२) खेळत्या भांडवलाची गणना करताना, तयार मालाचे मूल्य _____ वर केले जाते.

- अ) विक्री
 ब) एकूण परिव्यय
 क) वस्तूच्या विक्रीचा परिव्यय
 ड) 'ब' व 'क' दोन्ही

३) परतफेड कालावधी पद्धतीत कोणत्या घटकाला सर्वात जास्त महत्त्व दिले जाते?

- अ) तरलता
 ब) लवचिकता
 क) पैशाचे वेळेतील मूल्य
 ड) यापैकी काहीच नाही

४) _____ म्हणजेच ना नफा ना तोटा

- अ) ना नफा ना तोटा बिंदू
 ब) सुरक्षिततेची कड
 क) प्रादुर्भाव कोन (Angle of Incidence)
 ड) वरील सर्व

- ५) रुपांतराचा अवधी जर १० येत असेल, तर त्याचा अर्थ _____.
- अ) कच्चा मालाचे तयार वस्तूत रुपांतर होण्यासाठी १० दिवसांचा अवधी लागतो
- ब) सरासरी २० दिवसांचा उत्पादन खर्च चालू कामात घेतला जातो
- क) १० दिवसांमध्ये वापरला जाणारा कच्चा माल चालू कामात घेतला जातो
- ड) वरीलपैकी काहीच नाही

ब) खालील विधाने चूक किंवा बरोबर ते लिहा :

५

- १) प्रत्यक्ष माल अधिक प्रत्यक्ष मजुरी अधिक प्रत्यक्ष खर्च म्हणजे कारखाना परिव्यय होय.
- २) विक्रेत्याची दलाली हा स्थिर परिव्यय होय.
- ३) धनकोंना उशीरा पैसे दिल्यास आपल्याला जास्त खेळते भांडवल लागते.
- ४) भांडवली खर्चाचे फायदे केवळ त्याच कालावधीत मिळतात.
- ५) वितरण वाहनावरील घसारा हा कारखाना खर्च आहे.

क) योग्य जोड्या लावा :

५

अ		ब	
१)	भांडवली अंदाजपत्रक	अ)	प्रादुर्भाव कोन (Angle of Incidence)
२)	प्राप्तीचे व्यवस्थापन	ब)	टेलिफोन खर्च
३)	ना नफा ना तोटा विश्लेषणातील नफ्याचा भाग	क)	प्राप्तीची वसूली
४)	खेळत्या भांडवलाच्या चक्राचा अखेरचा बिंदू	ड)	उधार विक्री
५)	कार्यालय व प्रशासन खर्च	इ)	भांडवली गुंतवणूक निर्णय
		फ)	खेळते भांडवल
		ग)	विक्रेत्याची दलाली